

ΓΕΩΠΟΝΙΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

AGRICULTURAL UNIVERSITY OF ATHENS

Γεωργική Εκπαίδευση

Θεματική ενότητα 10
1/2

Όνομα καθηγητή: Αλέξανδρος Κουτσούρης

Τμήμα: Αγροτικής Οικονομίας και Ανάπτυξης

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
Πρόγραμμα για το αγρότιο
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΜΑΘΗΣΙΑΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

Οι φοιτητές/τριες πρέπει να είναι ικανοί/ες:

- α) να αναφέρουν τα βασικά θεωρητικά και πρακτικά πορίσματα των βασικών (επιμέρους) γνωστικών θεωριών
- β) να αναφέρουν παραδείγματα εκπαιδευτικών τεχνικών, τα πλεονεκτήματα, τα μειονεκτήματά τους και τρόπους βελτίωσης της αποτελεσματικότητάς τους
- γ) να αναφέρουν τα πλεονεκτήματα της ενεργού μάθησης και να δίνουν παραδείγματα τεχνικών ενεργού εμπλοκής των εκπαιδευομένων στη διαδικασία διδασκαλίας-μάθησης

Λέξεις κλειδιά

- Μορφολογική θεωρία
- Γνωστική θεωρία
- Kohler
- Lewin
- Bruner

ΓΝΩΣΤΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ

ΓΝΩΣΤΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ

- Για τη γνωστική ψυχολογία η μαθησιακή διαδικασία δεν αφορά στη μηχανική συνάρτηση ερεθισμάτων και αντιδράσεων αλλά στη δόμηση των πληροφοριών που προσλαμβάνονται σε προϋπάρχουσες γνωστικές δομές. Έτσι, η μάθηση ερμηνεύεται ως πρόσκτηση, οργάνωση, κωδικοποίηση και χρήση πληροφοριών όπου το άτομο συμμετέχει ενεργά.

ΜΟΡΦΟΛΟΓΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ (1/6)

- Οι πρόδρομοι της γνωστικής ψυχολογίας ανήκουν στη λεγόμενη Μορφολογική Ψυχολογία σύμφωνα με την οποία, παρόλο που η μάθηση είναι ευρύτερη έννοια από την αντίληψη, οι διαδικασίες οργάνωσης της αντίληψης είναι σχεδόν ταυτόσημες με τις διαδικασίες της μάθησης.
- Βασικός νόμος είναι ο νόμος των ‘καλών’ ή κλειστών μορφών, γνωστός ως νόμος της ειδοτροπίας. Σύμφωνα με το νόμο αυτό, η ανθρώπινη αντίληψη, ακόμη και όταν αντιμετωπίζει ένα ανοργάνωτο οπτικό πεδίο, τείνει να το οργανώσει συμπληρώνοντας τις ελλείψεις και ατέλειες ώστε το πεδίο να αποκτήσει ‘μορφή’.

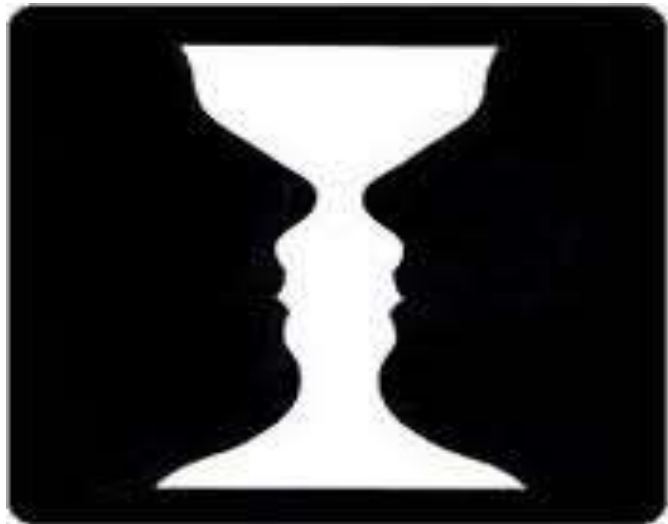

ΜΟΡΦΟΛΟΓΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ (2/6)

ΜΟΡΦΟΛΟΓΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ (3/6)

Une coupe ou deux visages?

ΜΟΡΦΟΛΟΓΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ (4α/6)

- Ο νόμος της μορφής και του βάθους: το ανθρώπινο πνεύμα έχει την τάση να αντιδιαστέλει τη μορφή από το αντιληπτικό βάθος. Κατά τη διάκριση η μορφή κυριαρχεί στο αντιληπτικό πεδίο, ενώ το βάθος καθίσταται απομακρυσμένο και 'άμορφο' ακόμη κι όταν έχει συγκεκριμένη μορφή. Η εναλλαγή μορφής και βάθους είναι εύκολη και ταχύτατη αλλά η ταυτόχρονη θεώρησή τους είναι αδύνατη. Το άτομο μαθαίνει τη μορφή στην οποία έχει επικεντρώσει την προσοχή του και αγνοεί το βάθος. Η σημασία που αποκτά η μορφή εξαρτάται από την καθοδήγηση που θα έχει το άτομο. Έτσι εμφανίζονται η επιλεκτική προσοχή και η αμφισημία (διφορούμενη ή ασαφής κατάσταση όπου τα οπτικά αντικείμενα ή οι καταστάσεις έχουν περισσότερες από μια σημασίες ή ερμηνείες που όμως μπορεί να έχουν ως αποτέλεσμα το σχηματισμό εναλλακτικών λύσεων ενός προβλήματος).

ΜΟΡΦΟΛΟΓΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ (4β/6)

- Ο νόμος της εγγύτητας: τα μέρη ή αντικείμενα ενός πεδίου που γειτνιάζουν τοποχρονικά συνδέονται πιο εύκολα. Αυτό βοηθά την ομαδοποίηση που, με τη σειρά της, βοηθά τη μάθηση.
- Ο νόμος της ομοιότητας: τα μέρη ή τα αντικείμενα ενός πεδίου τα οποία έχουν όμοια, κοινά χαρακτηριστικά τείνουν να ομαδοποιούνται σε ομοιογενείς ομάδες εκτός εάν παρεμβαίνει ο νόμος της εγγύτητας.

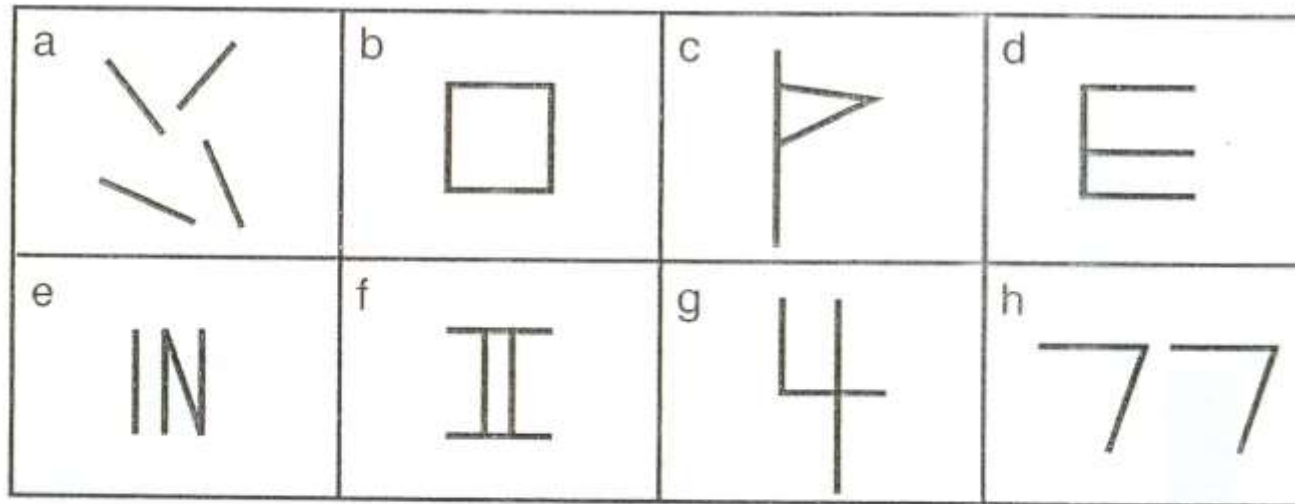

ΜΟΡΦΟΛΟΓΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ (4γ/6)

- Νόμος της κοινής κατεύθυνσης: ερεθίσματα (οπτικά ή ακουστικά) που παρουσιάζουν συνέχεια τείνουν να γίνονται αντιληπτά ως οργανωμένα σύνολα.
- Νόμος της μορφικής απλότητας ή συμμετρίας: μέρη ή αντικείμενα που είναι οργανωμένα σε απλές και συμμετρικές μορφές προσλαμβάνονται πιο εύκολα από άλλα με ασύμμετρο ή ακανόνιστο σχήμα.
- Νόμος της ομοιόμορφης κίνησης: οπτικά ερεθίσματα που κινούνται ομοιόμορφα γίνονται ευκολότερα αντιληπτά ως ενιαίο σύνολο.

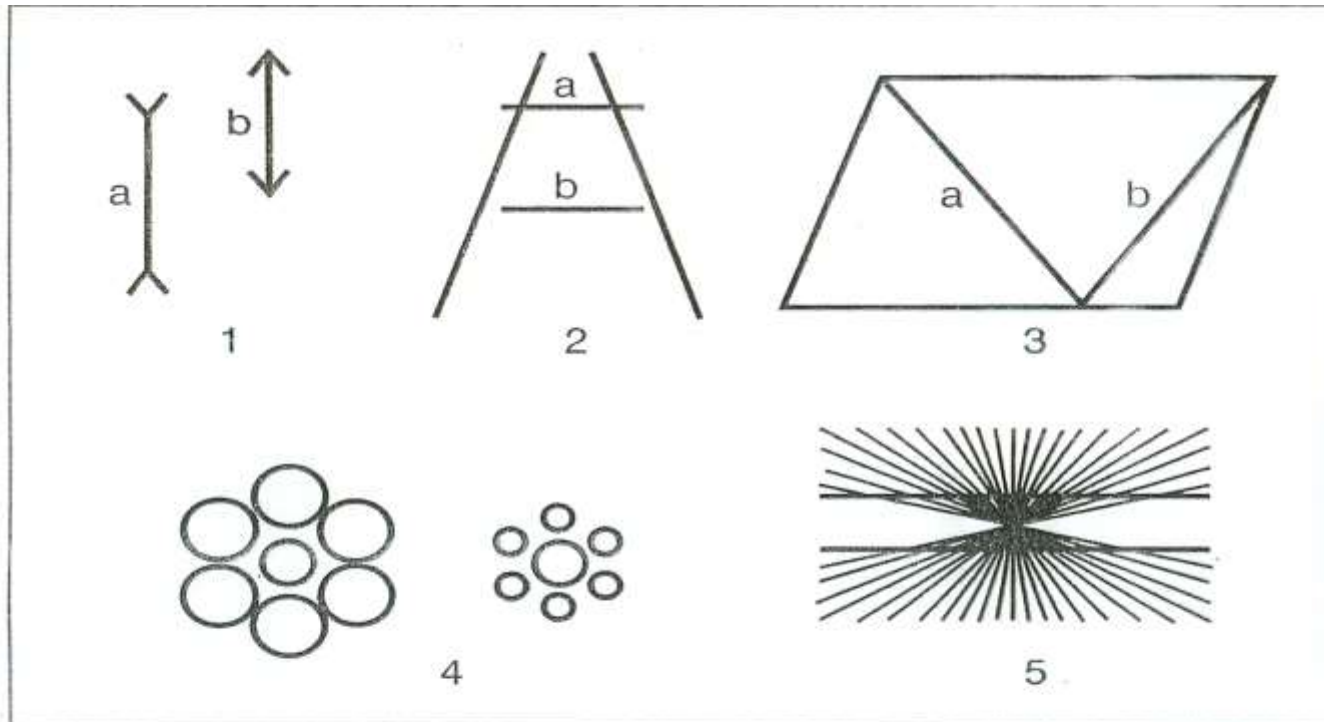
ΜΟΡΦΟΛΟΓΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ (5/6)

Σχ. 2. Οι τέσσερις μεμονωμένες και χωρίς νόημα γραμμές στο τετράγωνο (a) αποκτούν νόημα και μορφή, όταν οργανωθούν σε διάφορες μορφές στα επόμενα τετράγωνα. Εδώ αντικατοπτρίζεται η τάση του ανθρώπινου νου για συμμετρία, εγγύτητα, «καλή» μορφή κλπ.

ΜΟΡΦΟΛΟΓΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ (6/6)

Σχ. 3. Οι αντιληπτικές πλάνες: οι γραμμές (α) στα σχεδιαγράμματα 1, 2, 3 φαίνονται μεγαλύτερες από τις γραμμές (β), στην πραγματικότητα όμως έχουν το ίδιο μήκος. Στο σχεδιάγραμμα 4 οι δυο κεντρικοί κύκλοι είναι ίσοι, ενώ ο δεξιός φαίνεται μεγαλύτερος. Στο σχεδιάγραμμα 5 οι οριζόντιες γραμμές είναι παράλληλες, ενώ φαίνονται ότι συγκλίνουν.

Τι μπορεί να κάνει ο εγκέφαλός μας

‘ Οφθαλμαπάτες ‘

ή

‘ Όταν οι νευρώνες ερμηνεύουν αυτά που βλέπουν τα μάτια ‘

Αλλά, τι βλέπουν τα μάτια μας;

Οφθαλμαπάτες 1/10

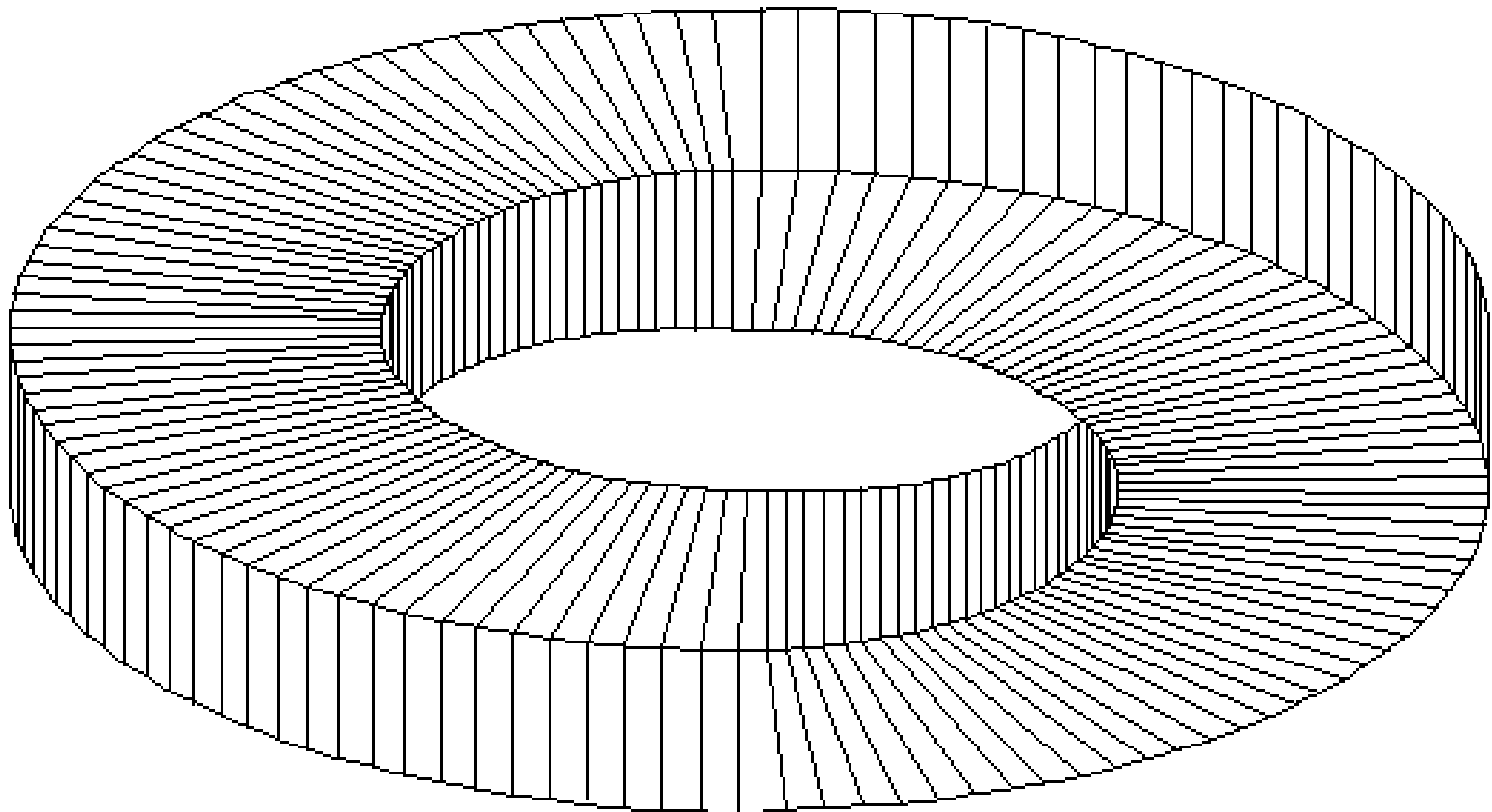
Αυτό μόνο ξέρει να κάνει ο εγκέφαλός μας !
Διάβαζε και ας σου φαίνεται παράξενο !

Σωφνυμα με μετελη Αγκιλγου Πεπανησιμοτου η
σρια των γωραματμν σε μια λξηη δεν εεχι
σαιμησα, ατυο που μρετα εαινι το πωτρο και το
το πλευτιαεο γμαρμα. Τα υλιοτοπα μοπορυν να
εαινι σε οηπιδτοε σρια και μεριπος ακμα να
δαεζιαβις χριως πβηρλμοα.

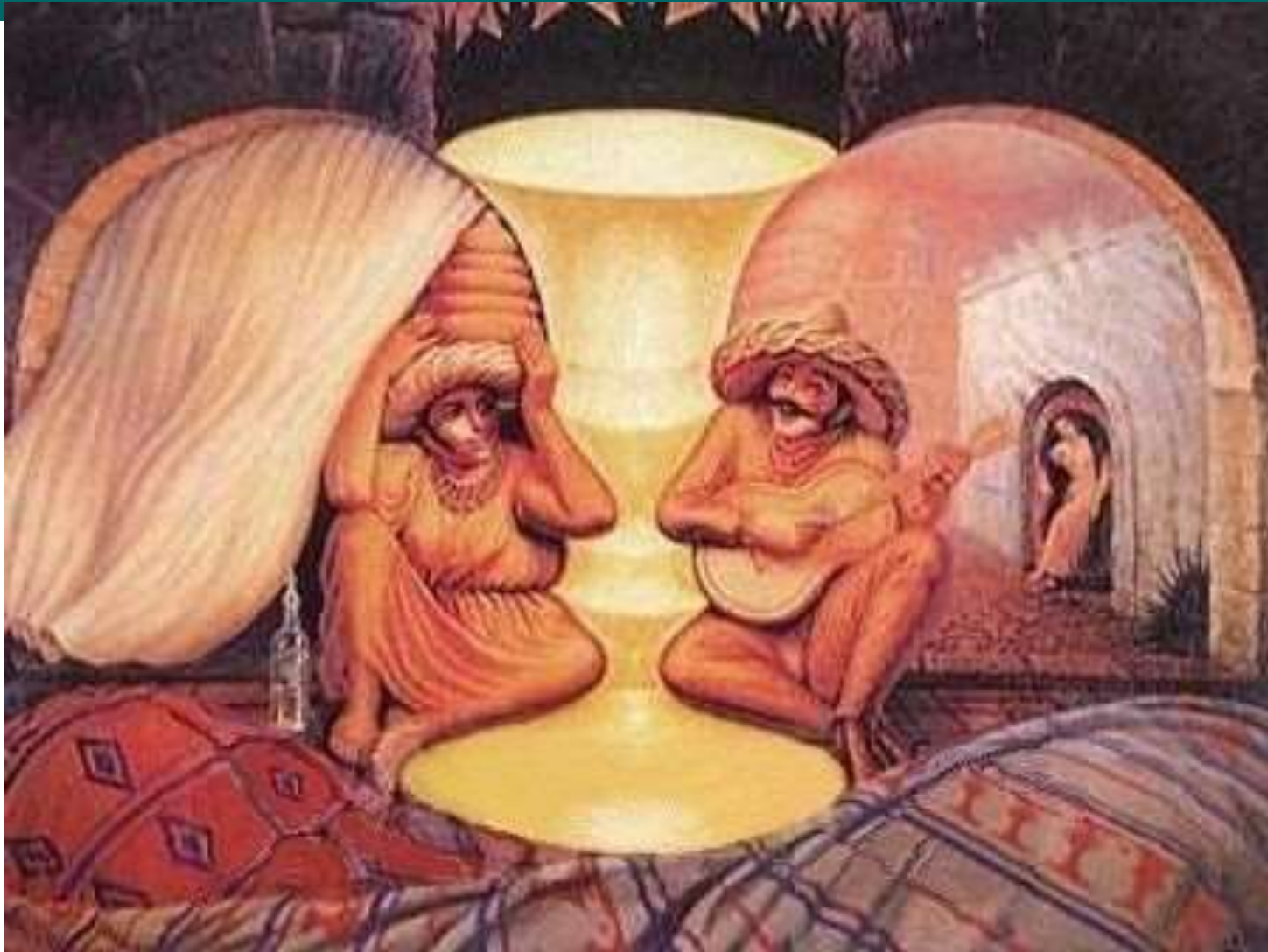
Οφθαλμαπάτες 2/10

- Τα πάνω κάτω

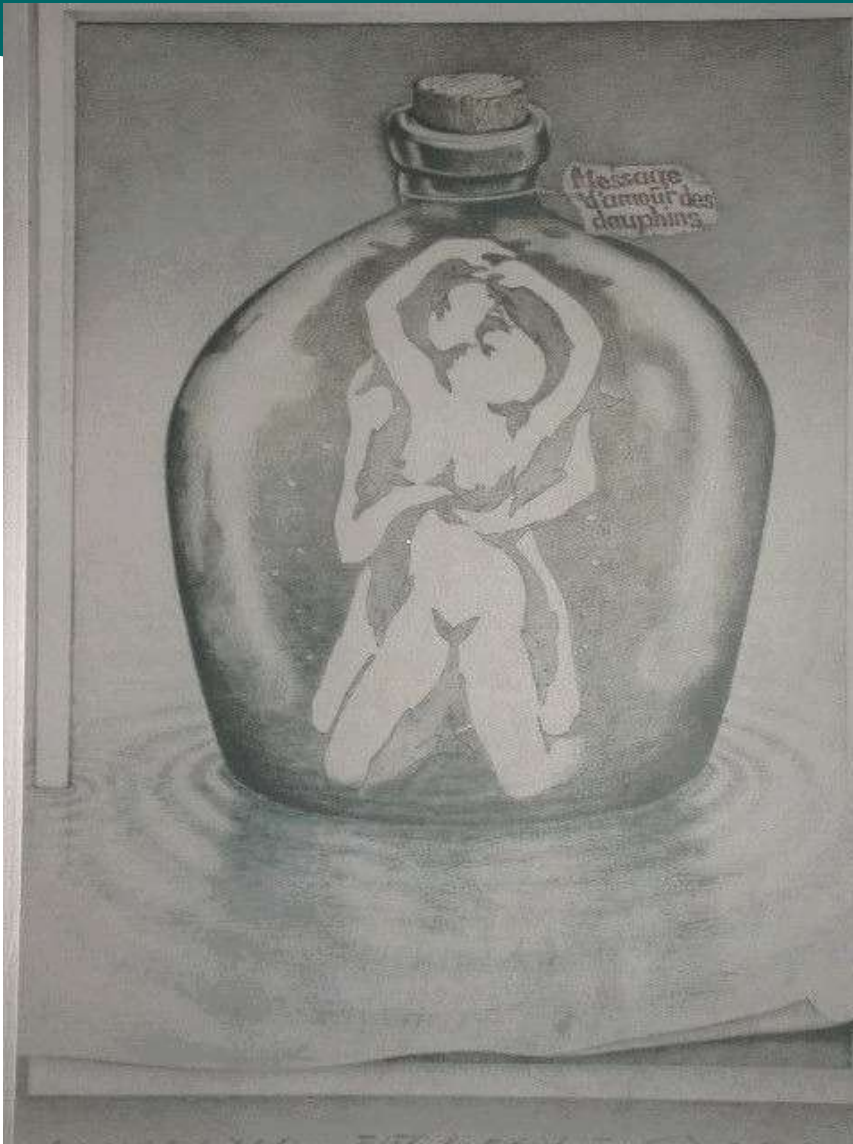

Οφθαλμαπάτες 3/10

Οφθαλμαπάτες 4/10

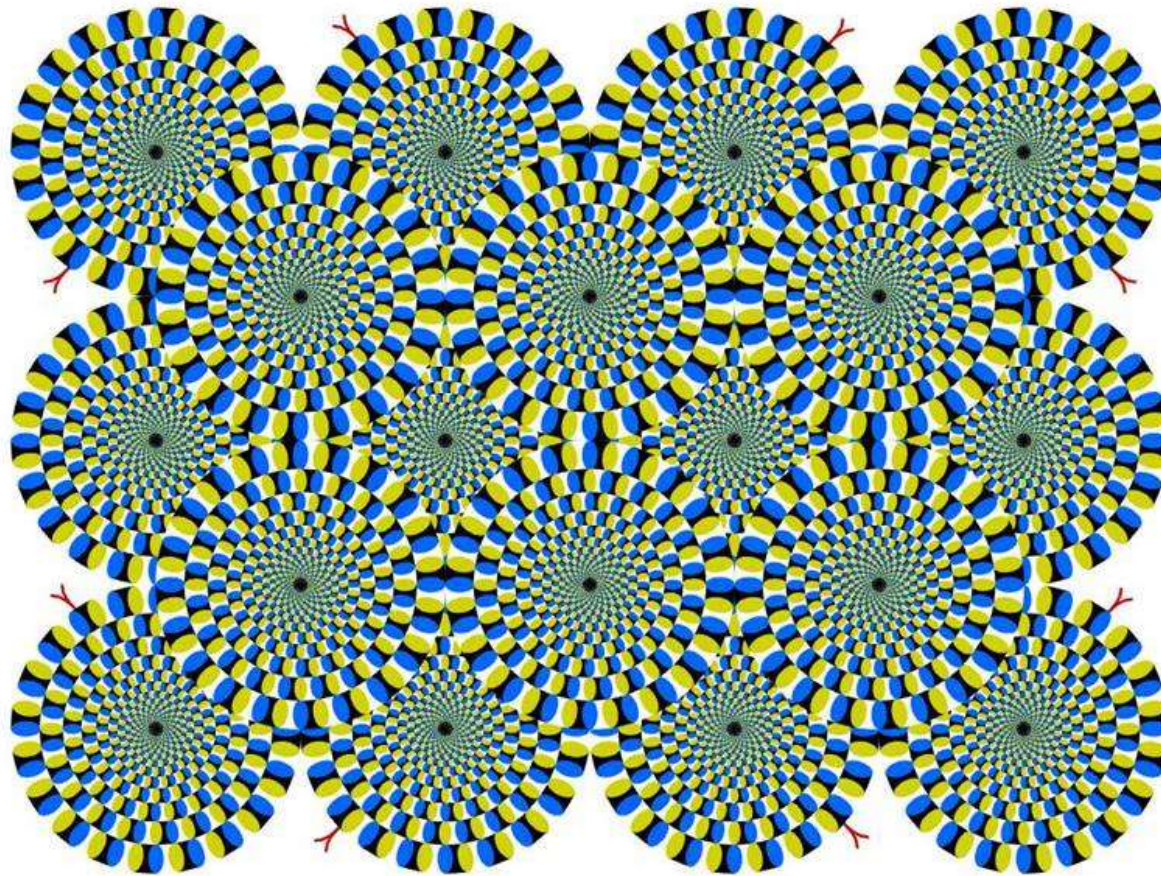

Κοίταξε την εικόνα αυτή προσεκτικά. Τι βλέπεις; Διάβασε παρακάτω για να δεις τι είδες πραγματικά! Ενδιαφέρον δεν είναι!

Μελέτες έδειξαν ότι τα παιδιά δεν αναγνωρίζουν την εικόνα «ιδιωτικής» στιγμής γιατί δεν υπάρχουν στην μνήμη τους τέτοιες παραστάσεις. Αυτό που βλέπουν τα παιδιά είναι 9 δελφίνια. Τα βλέπεις και εσύ;

Οφθαλμαπάτες 5/10

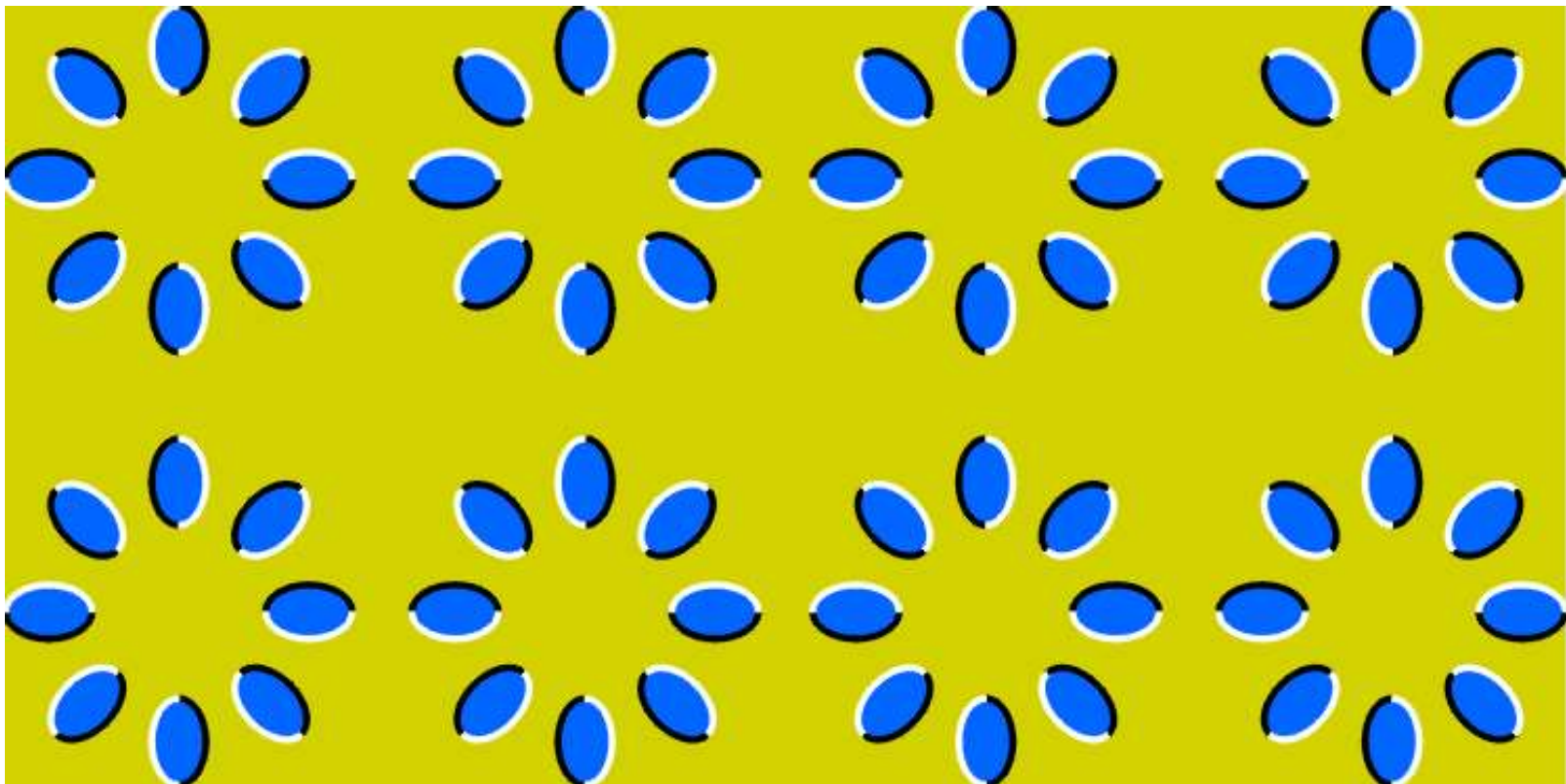
Αν βλέπεις κάτι να γυρίζει, τρέξε στον οφθαλμίατρο !
Τίποτα δεν κουνιέται όπως μπορείς να διαπιστώσεις βάζοντας το χέρι σου μπροστά στην εικόνα !

Οφθαλμαπάτες 6/10

Συνεχίζουμε;

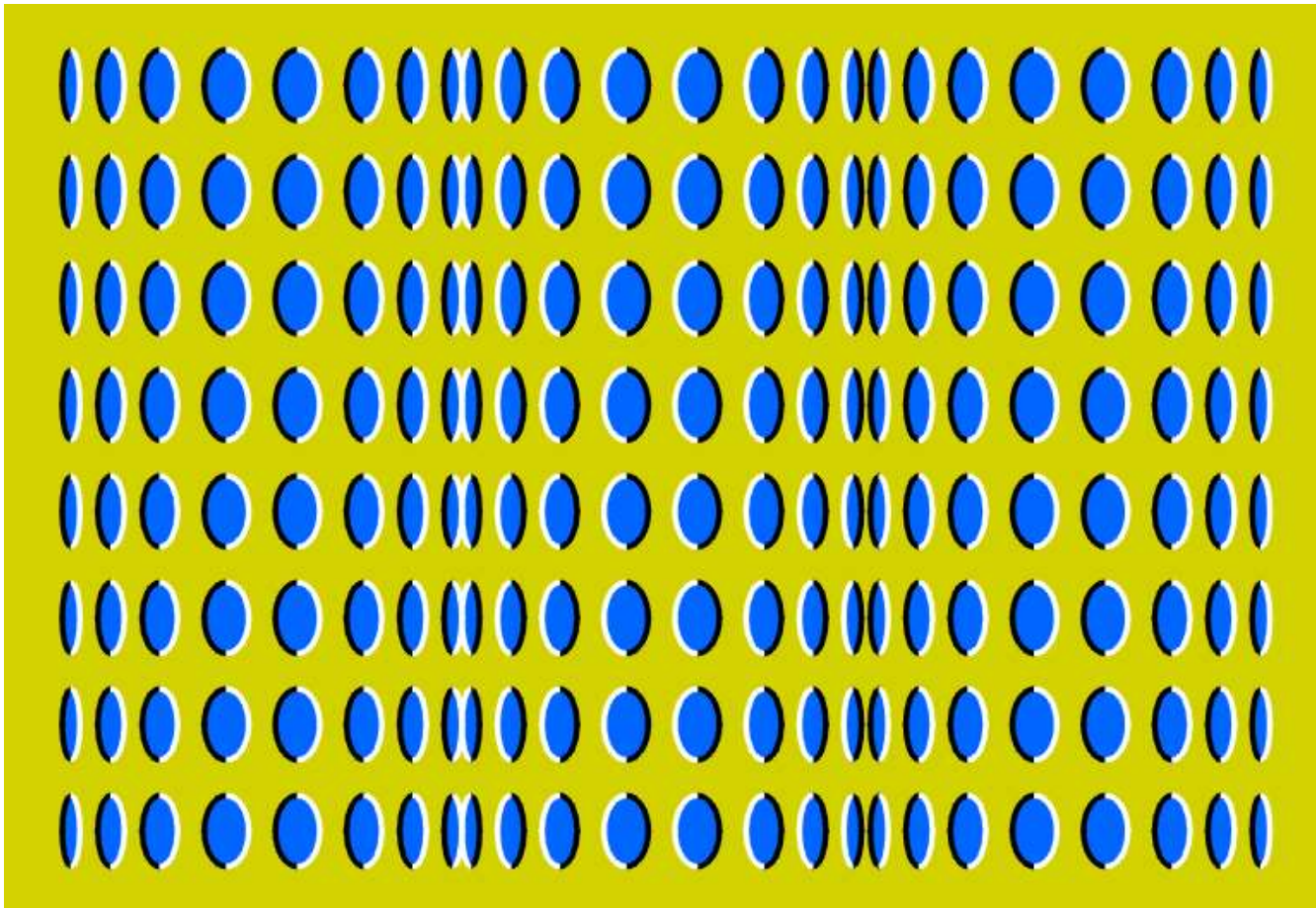
Κοίταξε καλά τις εικόνες που ακολουθούν

Στην πραγματικότητα, τίποτα δεν κινείται!

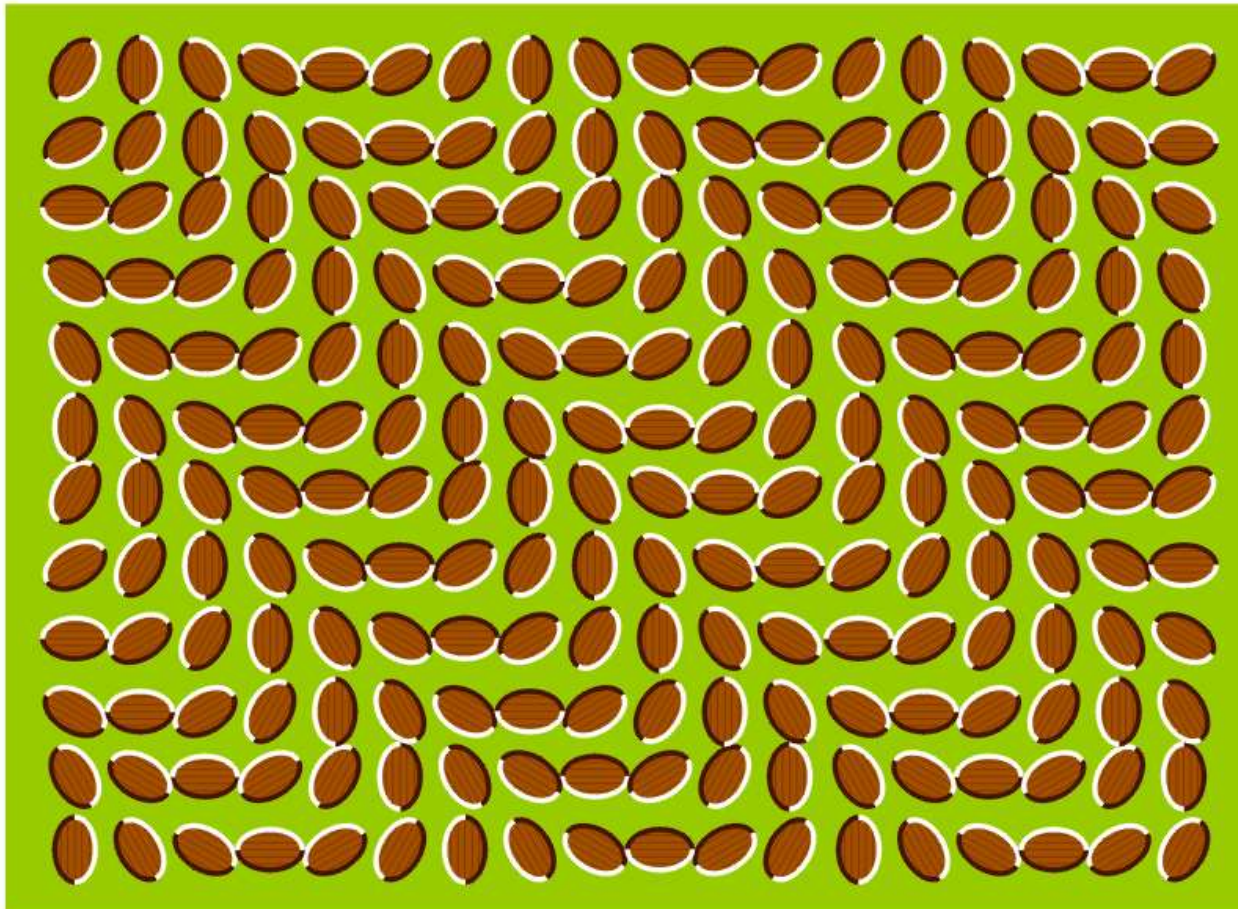
Οφθαλμαπάτες 7/10

Στην πραγματικότητα, τίποτα δεν κινείται!

Οφθαλμαπάτες 8/10

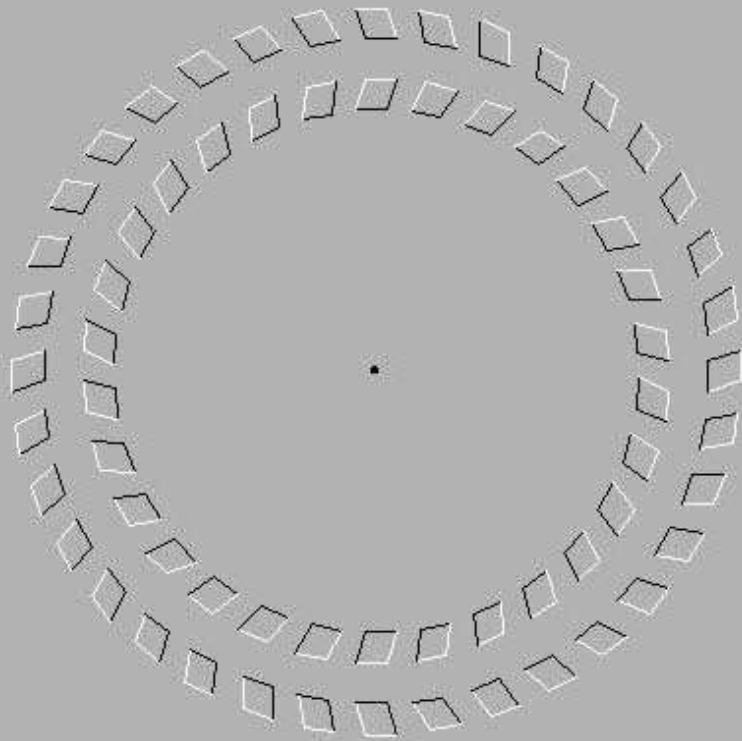

Στην πραγματικότητα, τίποτα δεν κινείται!

Οφθαλμαπάτες 9/10/

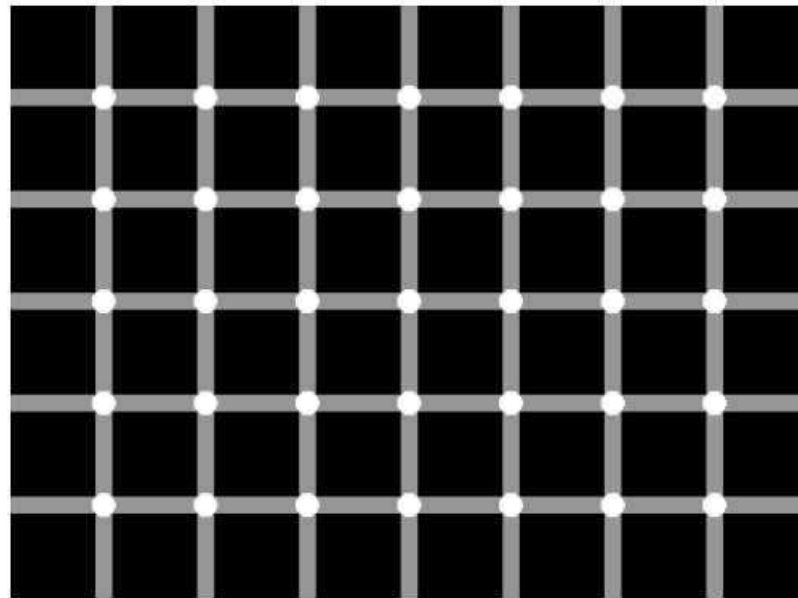
approchez puis éloignez votre visage
de l'écran en fixant le point central

Πλησίαζε και
απομάκρυνε το
κεφάλι σου από την
οθόνη εστιάζοντας
στο κεντρικό σημείο

Οφθαλμαπάτες 10/10

Μέτρησε τις μαύρες κουκίδες...

Βιβλιογραφία 1/3

- Bruner, J. (1966) *Toward a Theory of Instruction*. London: The Belknap Press of the Harvard University Press.
- Bruner, J. (1977) *The Process of Education*. Cambridge, MA.: Harvard University Press.
- Gagne, R. (1985) *The Conditions of Learning and Theory of Instruction*. New York: HRW International Editions.
- Kahney, H. (1997) *Λύση Προβλημάτων*. Αθήνα: Open University Press & Ελληνικά Γράμματα.
- Κολιάδης, Ε. (χ.η.) *Θεωρίες Μάθησης και Εκπαιδευτική Πράξη (Α, Β & Γ)*. Αθήνα.

Βιβλιογραφία 2/3

- Ματσαγγούρας, Η. (1998) Θεωρία της Διδασκαλίας. Αθήνα: Gutenberg.
- Μπεζέ, Λ. (επιμ.) (1998) Γνωστική Ψυχολογία και Εκπαίδευση. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Παπαμιχαήλ, Γ. (1968) Μάθηση και Κοινωνία: Η εκπαίδευση στις θεωρίες της γνωστικής ανάπτυξης. Αθήνα: Εκδόσεις Οδυσσέας.
- Παρασκευόπουλος, Ι. (χ.η.) Εξελικτική Ψυχολογία. Αθήνα.
- Περλς, Φ. (1989) Η Προσέγγιση Γκεσταλτ. Αθήνα: Γλάρος.

Βιβλιογραφία 3/3

- Φλουρής, Γ. (2003) Η Αρχιτεκτονική της Διδασκαλίας και η Διαδικασία της Μάθησης. Αθήνα: Εκδόσεις Γρηγόρη.
- Φράγκος, Χ. (1984) Ψυχοπαιδαγωγική. Αθήνα: Gutenberg.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στο πλαίσιο του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «**Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα Γεωπονικού Πανεπιστημίου Αθηνών**» έχει χρηματοδοτήσει μόνο την αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

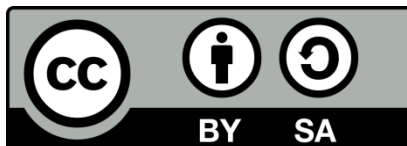
Σημείωμα Αναφοράς

- Copyright Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών 2014. Τμήμα Αγροτικής Οικονομίας και Ανάπτυξης, Αλέξανδρος Κουτσούρης. «Γεωργική Εκπαίδευση». Έκδοση: 1.0. Αθήνα 2014. Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση:
<https://mediasrv.aua.gr/eclass/courses/OCDAERD100/>

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά, Παρόμοια Διανομή 4.0 [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων, π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

Η άδεια αυτή ανήκει στις άδειες που ακολουθούν τις προδιαγραφές του Ορισμού Ανοικτής Γνώσης [2], είναι ανοικτό πολιτιστικό έργο [3] και για το λόγο αυτό αποτελεί ανοικτό περιεχόμενο [4].

[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

[2] <http://opendefinition.org/okd/ellinika/>

[3] <http://freedomdefined.org/Definition/EI>

[4] <http://opendefinition.org/buttons/>

Διατήρηση Σημειωμάτων

Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή διασκευή του υλικού θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει:

- το Σημείωμα Αναφοράς
 - το Σημείωμα Αδειοδότησης
 - τη δήλωση Διατήρησης Σημειωμάτων
 - το Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (εφόσον υπάρχει)
- μαζί με τους συνοδευόμενους υπερσυνδέσμους.